

ZDROJE INFORMÁCIÍ

- **World Population Prospects, The 2000 Revision, UN 2001**
- **Beyond Malthus, Worldwatch Institute 1999**
- **Herwig Birg – Weltbevölkerung, Mníchov 1996**

Obyvateľstvo sveta (v mil.)

Územie	Rok						
	0	1000	1500	1750	1900	1950	2000
Afrika	30	50	82	95	120	198	794
Amerika	10	20	41	12	144	330	832
Ázia	180	220	270	479	937	1 413	3 672
Európa	35	56	91	140	401	529	727
Oceánia	1	1	2	2	6	13	31
Svet	256	347	486	728	1 608	2 483	6 056

Teoretické východiská

- **Teória demografickej revolúcie**
- **Teória demografického prechodu**
- **Mnoho ďalších teórií**

Teória demografickej revolúcie

- **Najkomplexnejšie vysvetľuje demografický vývoj za posledných 200 rokov.**
- **Prechod z režimu vysokej pôrodnosti a úmrtnosti do režimu nízkej pôrodnosti a úmrtnosti.**
- **Dôsledok modernizácie spoločnosti.**
- **Hlavné faktory - industrializácia, urbanizácia, rast vzdelanosti.**
- **Ďalšie faktory – sekularizácia, emancipácia žien, antikoncepcia.**
- **Vyspelé krajiny – ukončená, rozvojové – ešte prebieha.**

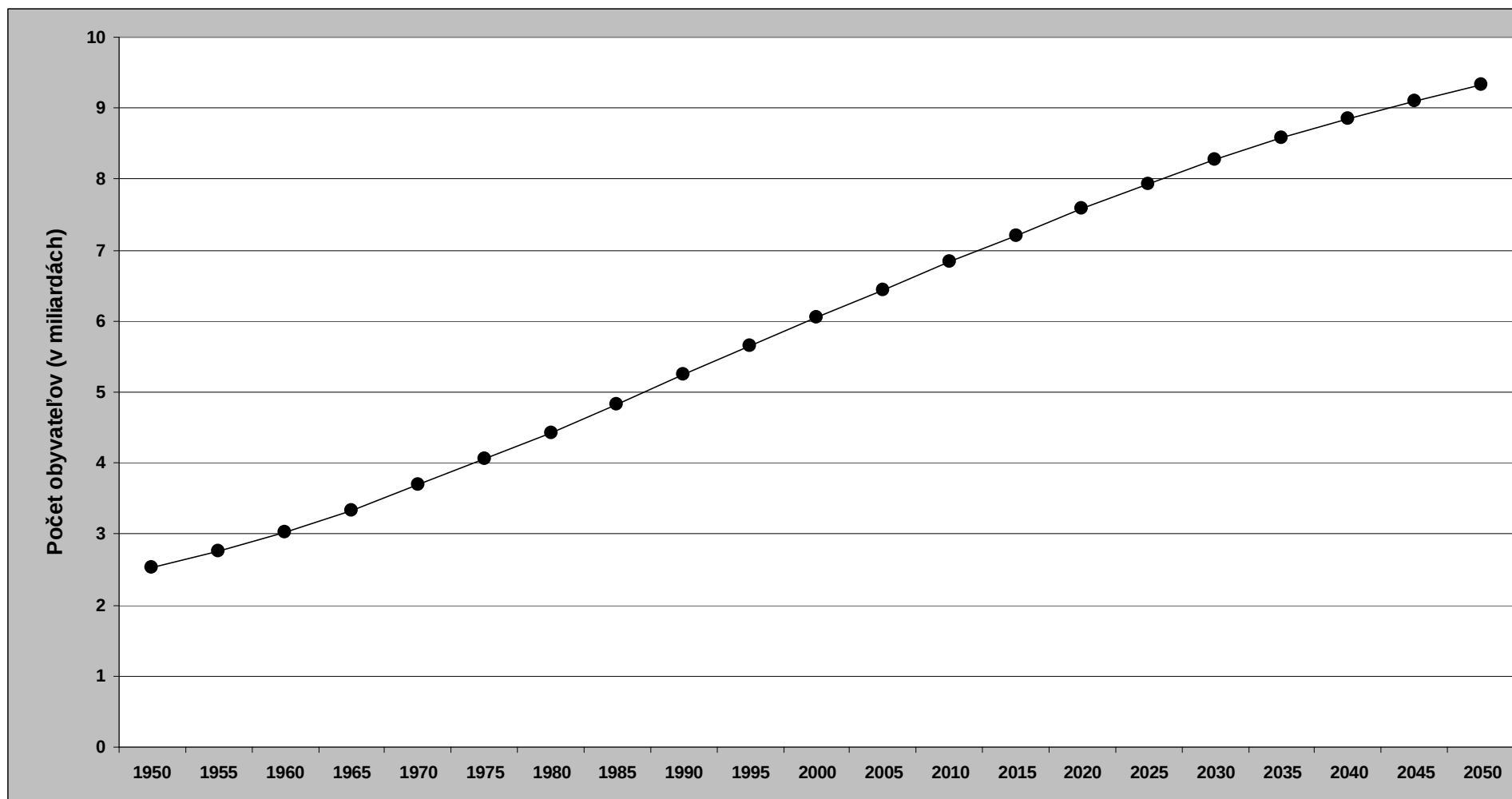
Teória demografického prechodu

- **Vysvetľuje zmeny v reprodukčnom správaní obyvateľstva vyspelých krajín za posledných 50 rokov**
- **Zmeny v plodnosti a rodinnom správaní**
- **Nárast individualizmu**
- **Príčiny**
 - **postavenia dieťaťa v rodine**
 - **spolužitie muža a ženy**
 - **rodinné roly**
 - **antikoncepcia**
- **Dôsledky**
 - **obyvateľstvo (znižovanie prírastkov, starnutie)**
 - **rodiny (nové formy spolužitia, zmeny v štruktúre)**

Súčasný populačný vývoj sveta

- **Počet obyvateľov sveta - 6,1 miliardy (rok 2000)**
- **Súčasný nárast nemá v histórii obdobu**
- **Najväčšie ročné prírastky - rok 1960 (2 %)**
- **Súčasný ročný prírastok 1,3 % = 77 mil. osôb**
- **Do roku 2050 nárast zhruba na 9 miliárd**
- **Mení sa počet aj štruktúra obyvateľstva**
- **Zmeny v procese urbanizácie**

Počet obyvateľov sveta

Vyspelé krajiny – rozvojové krajiny

Vyspelé ← MIGRÁCIA → Rozvojové

nízka pôrodnosť

nízka úmrtnosť

—

znižovanie prírastkov

obyvateľstva

starnutie obyvateľstva

vysoká pôrodnosť

vysoká úmrtnosť

—

vysoké prírastky

obyvateľstva

mladé obyvateľstvo

Krajiny s počtom obyv. nad 100 mil.

• 1998

- **Čína (1256)**
- **India (982)**
- **USA (274)**
- **Indonézia (206)**
- **Brazília (166)**
- **Pakistan (148)**
- **Rusko (147)**
- **Japonsko (126)**
- **Bangladeš (125)**
- **Nigéria (106)**

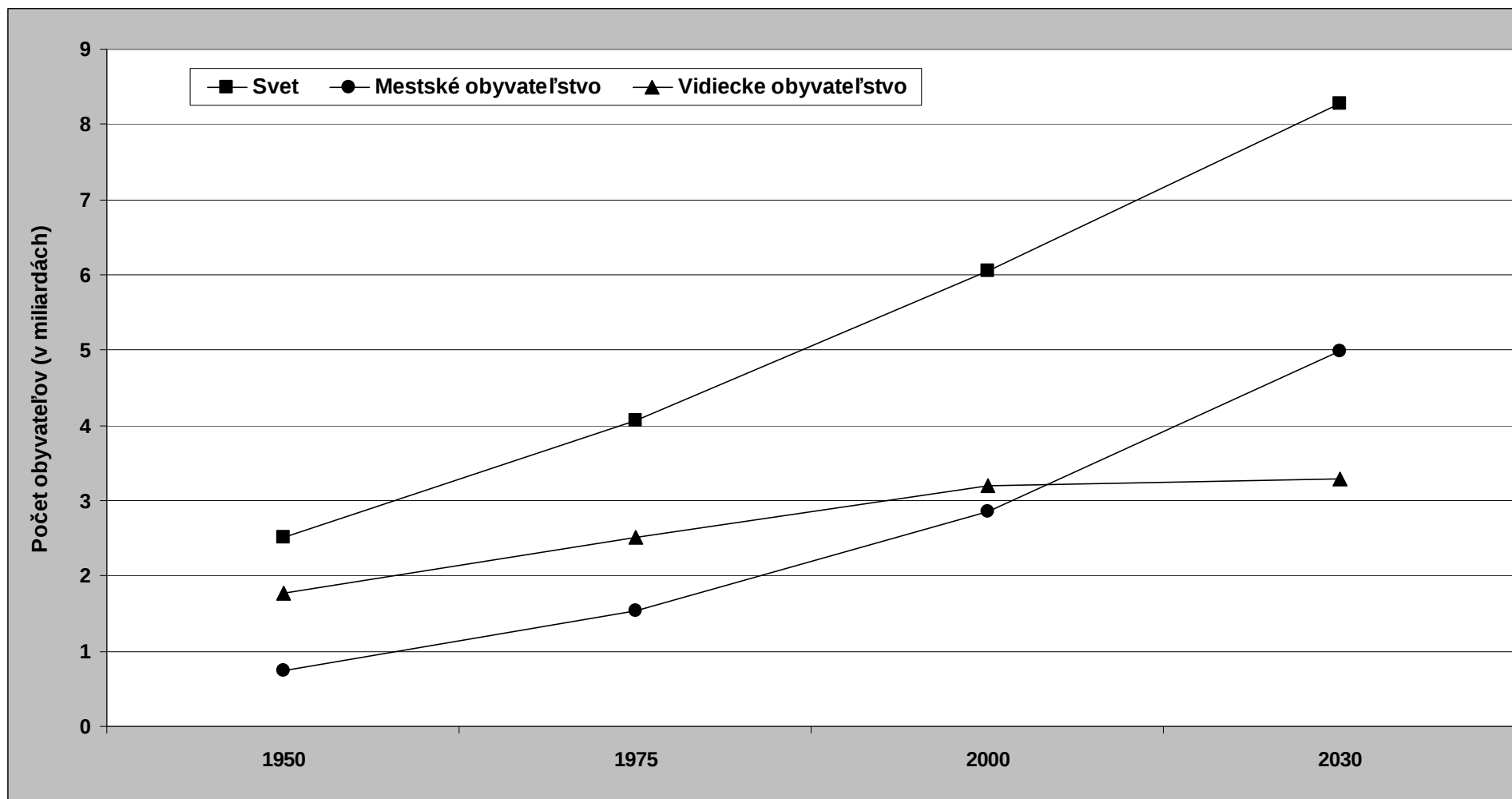
• 2050

– India (1529)	– Mexiko (147)
– Čína (1478)	– Filipíny (131)
– USA (349)	– Vietnam (127)
– Pakistan (346)	– Rusko (122)
– Indonézia (312)	– Iran (115)
– Nigéria (244)	– Egypt (115)
– Brazília (244)	– Japonsko (105)
– Bangladeš (213)	– Turecko (101)
– Etiópia (170)	
– Kongo (160)	

Podiel na prírastku svetového obyvateľstva (%)

- **India 20,6**
- **Čína 14,7**
- **Pakistan 5,2**
- **Indonézia 3,8**
- **Nigéria 3,2**
- **USA 2,9**
- **Brazília 2,8**
- **Bangladeš 2,7**
- **Mexiko 2,0**
- **Filipíny 2,0**

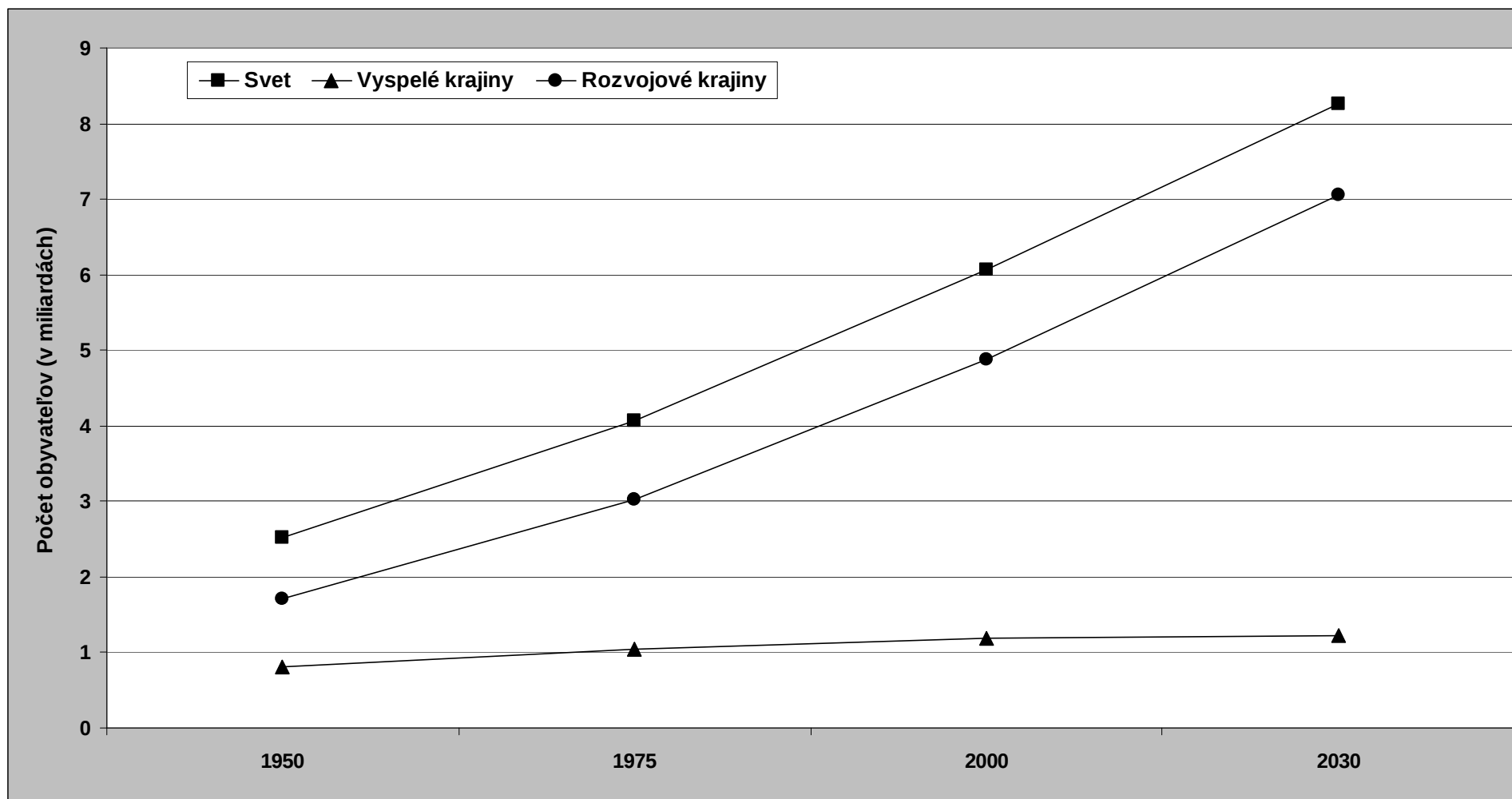
Obyvateľstvo sveta podľa stupňa urbanizácie

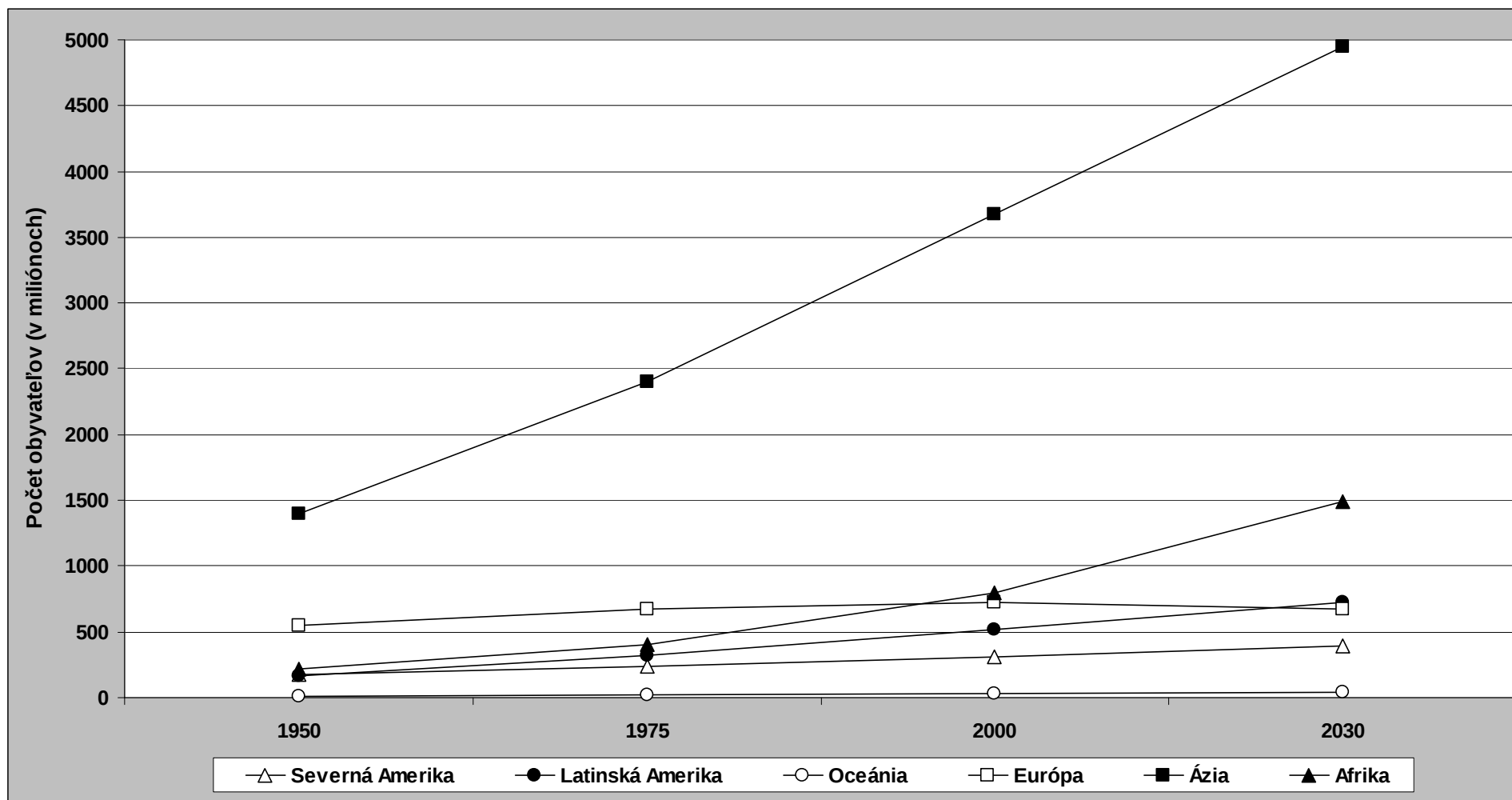
Priemerný vek obyvateľstva (v rokoch)

	1950	2000	2050
Svet	23,6	26,5	36,2
Vyspelé krajiny	28,6	37,4	46,4
Rozvojové krajiny	21,4	24,3	35,0
Najmenej rozvinuté krajiny	19,5	18,2	26,5

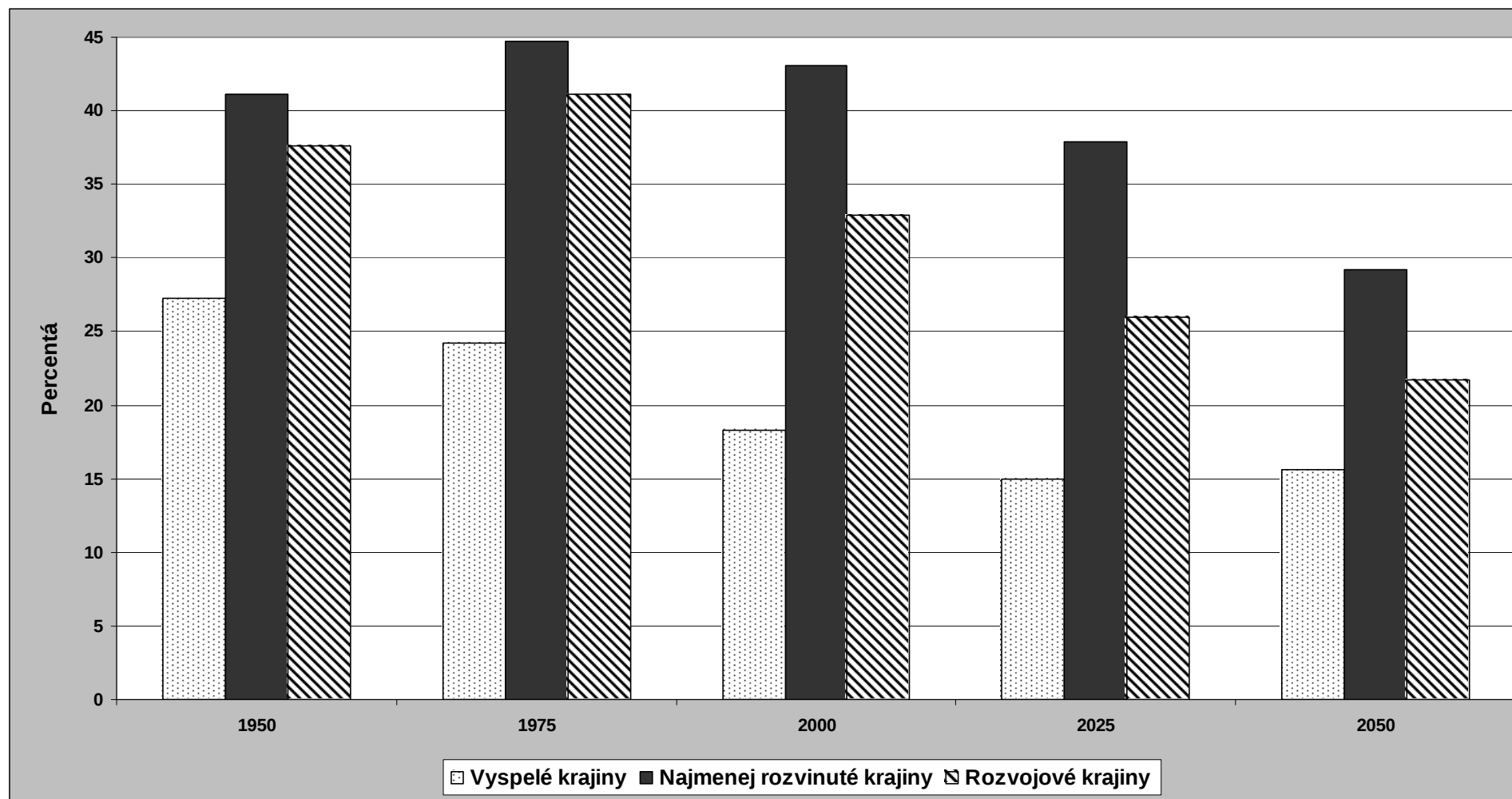
Počet obyvatel'ov sveta

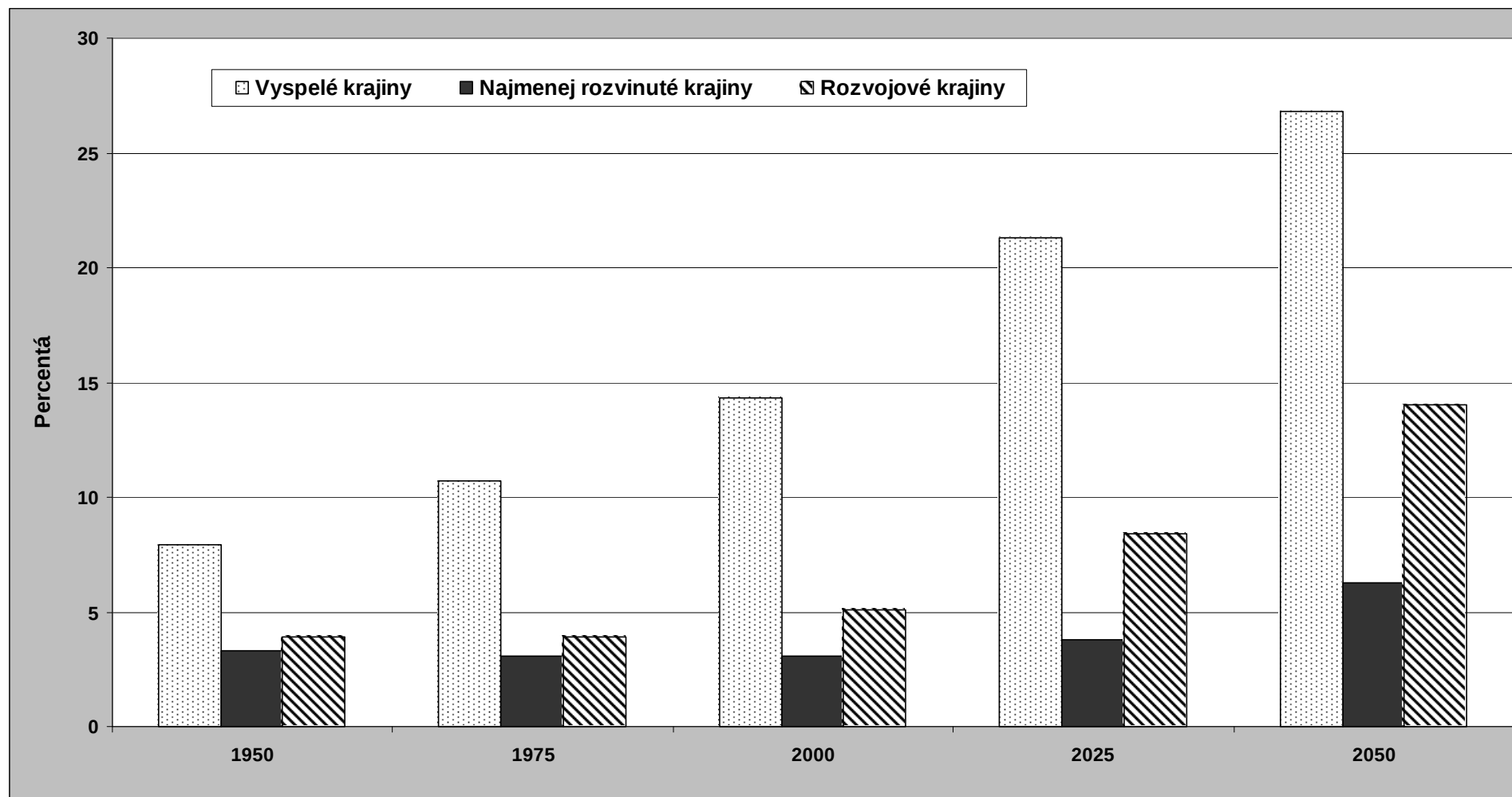
Obyvateľstvo podľa svetadielov

Obyvateľstvo vo veku do 14 rokov

Obyvateľstvo vo veku nad 65 rokov

Najzávažnejšie problémy spojené s populačným vývojom

- **Vysoké prírastky obyvateľstva v rozvojových krajinách**
 - životné prostredie (poľnohospodárska pôda, pitná voda, znečistenie životného prostredia, klimatické zmeny)
 - životná úroveň (chudoba, prístup ku vzdelaniu, bývanie, pracovné príležitosti)
- **Starnutie obyvateľstva vo vyspelých krajinách**
 - ekonomické problémy
 - generačné problémy
- **Migrácia**
- **AIDS**

Námety do diskusie

- **Ako hodnotíte súčasný populačný vývoj vo svete? Aké sú jeho príčiny? Ktoré problémy považujete za najzávažnejšie?**
- **Aký bude vývoj do roku 2050? A aký bude po ukončení demografickej revolúcie v druhej polovici 21. storočia?**
- **Je možný populačný vývoj, ktorý by zbavil ľudstvo problémov spojených s rastom resp. úbytkom obyvateľstva? Aké by mal dôsledky?**
- **Populačné optimum – kvalita populácie alebo výhodná štruktúra populácie.**